

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. VII. Tentata incassum reliquiarium Sancti e monasterio Budicensi
Paderbornam translatio, factaque in id canonicorum Regularium inductio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

AUCTORE
C. B.

loco discutiam, ac primo quidem, quem cultum Sanctus in monasterio Budicensi, deinde vero, quem alibi fuerit adeptus, exponam.

§ VII. Tentata incassum reliquiarum Sancti e monasterio Budicensi Paderbornam translatio, factaque in id canonicorum Regularium inductio.

Etsi dubitandum non sit, quin sanctimoniales Budicensis S. Meinulphum, solenni ritu a Bisone Paderbornensi episcopo de terra jam levatum, cujus, hoc honore nondum affecti, sacrum corpus summa cura venerationeque, teste in Vita num. 28 Sigewardo, custodiendum curarant, singulari quodam modo honorare inceperunt, constanterque deinceps veluti magnificentissimum monasterii sui fundatorem, benignissimumque opud Deum patronum, honorarint, quo tamen id cultus ecclesiastici genere fecerint, non habeo edicere, cum ea de re altum sit apud scriptores omnes antiquos silentium, nec etiam vetustum uspiam (vide tamen infra num. 118) monumentum occurrat, e quo quidquam eo conducens possit elici. Melius se res habet, quantum ad cultum, in monasterio Budicensi a canonicis Regularibus Sancto post exhibitum: verum hac de re, ut, quo quæque gesta sunt ordine, proponantur, sermonem non prius instituum, quam cum de religiosis illis viris in dictum monasterium inductis, tentataque ex hoc sacrarum Sancti reliquiarum, antequam hæc una cum monasterio in illerum potestatem venirent, Paderbornam translatione, tractaro. Budicensis sanctimonialium congregatio, non secus ac plures aliæ, a vitæ instituto seu Regula, canonicis in concilio Aquisgranensi anno 861 sub Ludovico Pio imperatore præscripta, temporis lapsu ita descivit, ut sacræ virgines, quæ ei nomen dederant, nec castitatis voto essent constrictæ, nec, cum se daret occasio, deserto monasterio, nubere dubitarent; etsi autem, quo circiter tempore ita a primæva disciplina vitæque rigore sacra illa a S. Meinulpho instituta congregatio defecerit, exploratum non habeam, mulieres tamen, quæ huic sese junxerant, jam inde a sæculo quarto decimo voto castitatis non fuisse obstrictas, subindeque etiam, relicto, quod susceperant, vitæ instituto, ad nuptias transisse, plus semel jam laudatus Joannes Probus in Budicensi Chronico pag. 46, et Opusculi Ms., cujus num. 20 notitiam dedi, auctor anonymus, ambo rei gestæ æquales, luculentissime indicant, ut tunc Budicenses sanctimoniales et re et nomine, nec immerito, canonicæ sæculares haberentur.

harumque
monasterium
ad miseran-
dum

96 Hanc porro a primæva vitæ disciplina deflectionem ingens deinde, quæ ultimam tandem monasterio ruinam attulit, bonorum temporalium factura exceperit, illata partim ab extraneis, partim ab iis ipsis, qui sanctimonialium emolumentum ac commodum procurare maxime debuissent. Et ab extraneis quidem maximam cladem monasterium accepit, quando sæculo XIV, ultra mediam sui partem multum jam proveccto, a nobilibus de Fursenberg ex Waterlappe una cum ecclesia fuit combustum, ut Ferdinandus Paderbornensis epi-

scopus in Monumentis Paderborn. pag. 222 et D 288 docet; ab iis ipsis autem, qui sanctimonialium commodum procurare debuissent, insigni damno fuit affectum, quando hi bona, e quibus sanctimonialium victui et vestitui prospiciendum erat, in propriam utilitatem converterunt, imo vero pro propriis suis bonis habere, non erubuerunt, uti intelligitur e veteribus de Budicensis monasterii fundatione litteris, num. 79 huc ex parte transcriptis, quæ verbis, ibidem recitatis, proxime hæc habent subjecta: Sed heu, conveniunt inimici omnis religionis, dignitas generis, ocium et voluptas, et castra Dei ac patrimonium Christi funditus davastantes nihil reliquerunt, proinde dicti officii (adi num. 79) et vasalli bona sibi deputata pro ministracione necessariorum monasterii sibi appropriarunt, vendiderunt et hereditibus suis tamquam propria, nemine contradicente, reliquerunt. Atque ita, malis hisce maxima etiam sanctimonialium in curandis tutandisque rebus negligentia accedente, factum tandem est, ut anno circiter 1400 monasterium Budicense una cum ecclesia ei adjuncta, quæ, postquam a Fursenbergiis fuisset combusta, vel nunquam ex integro a sanctimonialibus instaurata vel certe iterum deinde ruinam passa fuisse videtur, in miserandum illum statum inciderit, quem Joannes Probus in Budicensi Chronico pag. 3 lectori ob oculos ponit.

97 En verba, quibus id ibidem facit. Contigit, inquit, circa anno 1400 dictum monasterium (Budicense) non hostium incursione, sed tinea ab intus latenter corrode, ad tantam venire paupertatem, ut præfati monasterii redditus, ac proventus soli abbatissæ Walburgæ, ibidem in vili tugurio degenti, ad ejus inopiam repellendam minime sufficere potuerint: nam bona monasterii magna ex parte aut alienata fuerunt, aut aliis obligata; itaque monasterium in solitudinem quodammodo redactum videbatur, ecclesia ipsius et turris magna absque tectis, crescentibus arboribus velut in saltibus, superius repleta fuerunt, quemadmodum radices earundem testudinibus infixæ adhuc hodierno die clarius manifestant; ita ille, cui cum non tantum consonet, verum etiam rem distinctius exponat Opusculi Ms. plus semel jam laudatus auctor, verba ejus huc facientia, utut parum concinna, pariter describo. Postquam... inquit, ecclesia Bodecensis seu ejus monasterium per annos circiter quingentos quinquaginta sub femineæ regiminis fragilitate steterat, declinatio ejus jam annis continuata plurimis tantam vergebat in miseriam, quod ecclesia, cum toto monasterio incendio vastata, rusticorum dormitorium et granarium, et brutorum animalium stabulum est effecta. Pavimentum ejus fimo bestiarum duorum pedum altitudine cum egestionis ingluvie quasi per totum fuit coopertum. Muri et testudines ejus una cum turri imbribus patentes et nivibus decem et octo annis continuis stillicidia se penetrantia tolerarunt, sola illa parte, quæ chorum continebat ejusque latera, in tecto reformata. Calices, libri, campanæ et omamenta varia, census, redditus, bona immobilia atque jura ipsius aut venditionis aut impignorationis titulo, et nonnumquam furti, rapinæ aut usurpationis fraudulentæ vitio vicissim alienata fuerunt. Non remanserat tandem ædificium ex illo toto monasterio et pertinentiis ipsius omnibus, quo a molestacione pluvie vel fervore solis se posset homo tueri, præterquam domuncula quædam, in qua

admodum
statum esse
redactum,

F

A qua sola abbatissa cum familia grandi degebat sub ærumna. Arbores et arbusta in capellis ejus, quarum introitus, murorum fragmine prohibente, bestiis non patuit, et super earum altaria, tamquam in saltu succreverunt. Omnes tam canonicæ quam clerici, etiam presbyter parochialis, locum deseruerunt.

reliquiarum
Sancti inde
Paderbornam

98 *Budicensi ergo monasterio una cum adjuncta ei ecclesia ad deplorandum adeo statum aliquamdiu jam redacto, de asseratis ibidem ad illud usque tempus S. Meinulphi reliquiis, quo decentiori honestiorique loco hæc collocarentur, Paderbornam transferendis est cogitatum, fuitque etiam vere, Wilhelmo ad Paderbornensem cathedram anno 1106 eelecto, translatio illa, irrita licet conata, tentata. Qui res facta sit, proxime laudatus scriptor exponit, in Ms. suo Opusculo, penes me exstante, sic scribens: Anno igitur Nativitatis Dominicæ millesimo quadringentesimo sexto, Wilhelmus, filius ducis de Monte, electus Paderbornensis, per capitulum suum super translatione reliquiarum sancti Meynulphi, et bonorum ipsius monasterii (Budicensis scilicet) restantium ad ecclesiam Paderbornensem tentatus, in reliquiario, ut major eis honor impenderetur, sed non in honorum translationem, verbis et facto consensit. Nam idem electus una cum decano et aliis quam pluribus canonicis et ministerialibus ipsius ecclesiæ Paderbornensis suorumque comitiva non modica versus villam Bodeken se direxit, cumque loco jam visi sunt adesse, mulieres villæ illius duæ, istos ob translationis prædictæ causam venire suspicatas, se ad ecclesiam contulerunt, et abrepta archa reliquias continente supra dictas, eam in quodam equorum stabulo, turri ipsius ecclesiæ versus Austrum affixo, sub paleis absconderunt. Et dum isti, chorum ecclesiæ ingressi constipatim, archam in loco suo non viderunt, ab illis mulieribus sciscitabantur, quo archa devenisset; quæ tanquam rurales, astutiæ Rachelis expertes, plane mendacio inquirentes fallere sui Patroni zelo succensæ non veritæ, illam ad castrum Wevelsburg vicinum sibi responderunt fore deductam. Ipsi tamen verbis earum minus creduli, cistas rusticorum plurimas, quibus ecclesiæ repleta fuerat, aperiendo, reliquias istas in eis et ipsius ecclesiæ locis particularibus sollicitè quærebant, et, dum se viderunt frustra laborare, via, qua venerant, confusi redierunt.*

B
C
translatio
frustra tenta-
tur;

99 *Irritum hisce verbis jam relatam sacras S. Meinulphi reliquias e monasterio Budicensi auferendi conatum memoriæ etiam produnt Gobelinus in Cosmodromio ætate 6, cap. 90, et Joannes Probus in Budicensi Chronico part. 1, cap. 4, pag. 3, et seq. Ac Gobelinus quidem, etsi non in loco, quo sacra pignora a binis Budicensibus mulieribus fuisse occultata, scribit, in reliquiis tamen adjunctis cum relatione modo data sat exacte congruit; quod vero ad Joannem Probum pertinet, is rem loco cit. ita exponit: Venerabilis Henricus, nobilis de Büren, ejusdem ecclesiæ (cathedralis Paderbornensis) præpositus, beati Meinulphi corpus ad majorem Ecclesiæ honorem de sæpe dicto monasterio Bodecensi eidem auferre decrevit. Adscriptis itaque sibi quadraginta equitibus versus præfatum monasterium iter arripuit; cumque unus de exercitu (non casu, sed Deo disponente) ante alios versus Bodeken veniret, improvise loquens, causam adventantis præpositi denucavit, quam cum audirent duæ mulieres, speciales B. Meinulphi amatrices, ægre*

ferentes hujusmodi sacrum corpus sui Patroni de loco proprio ad extraneos deportandum, brevi super hoc concilio celebrato, præmemoratum corpus cum sua capsâ de suo altari tolentes, ad vile jumentorum stabulum magnæ turri contiguum versus Austrum collocabant, et straminibus operientes absconderunt. Illis ita gestis, supradictus præpositus, multitudine valatus, Bodeken venit, templum intravit, et, dum sacrum corpus, quod tollere venerat, in altari, quo sibi consuetum stare fuit, non invenit, de ipso celeriter quæstionem fieri fecit, nulloque de inhabitantibus loco ad placitum sibi respondente, undique de eodem corpore inquirendo sollicitus fuit, cistas etiam ecclesiæ ob eandem causam jussit aperiri, sed, quod quæsit, Deo disponente, non invenit.

100 *Hactenus Joannes Probus, qui, quamvis quidem in loco, quo sacra Sancti lipsana a mulieribus Budicensibus fuerint abscondita, cum relatione, num. præced. huc transcripta, consentiat, simul tamen et ab hac et a Gobelino in aliis dissonat, ac præcipue quidem in eo, quod conatum, sacris S. Meinulphi reliquiis Budicensi ecclesiæ auferendis impensum, non Wilhelmo episcopo, sed, contra ac Gobelinus dictæque relationis, quicumque is sit, auctor faciunt, Henrico Bürano, Paderbornensi præposito, adscribat. Verum, etsi id ita sit, apprime tamen, quod caput est, illum inter et binos hos scriptores quantum ad tentatam impeditamque sacrarum Sancti reliquiarum ad ecclesiam Paderbornensem e Budicensi translationem convenit, ut conatui huic reapse fuisse locum, certum appareat atque indubitatum; sive autem is Wilhelmo episcopo, sive Henrico Bürano, Paderbornensi præposito, debeat attribui, unice fere a summa in Sanctum sacrarumque ejus exuvias, honestiore decentiorique loco collocandas, veneratione fuisse videtur dictatus. Nec a pio minus affectu impediendi, ne sacra Sancti lipsana e Budicensi ecclesia auferrentur, consilium fuit suggestum; initum scilicet id fuit ex eximio plane in S. Meinulphum amore, summaque sacrarum ejus reliquiarum æstimatione, qua non tantum, quæ has, ne auferrentur, occultare, Budicensis vici mulieres, verum etiam non pauci alii hujus incolæ fuerunt affecti, uti fas est conjicere e Wevelsburgensi castris, in eodem vico siti, dynastarum facto, quod Joannes Probus Operis sui jam sæpius cit. part. 1, cap. 2, pag. 4, et seq. refert. Verba, quibus id exponit, etsi etiam, quemadmodum plerumque scriptoris hujus alia, plane inconcinna ac*

AUCTORE
C. B.

magna ha-
rum vene-
ratio ac æsti-
matio;

E

F

in castrum
Wevelbur-
gense, ne
auferantur,
illatæ,

101 *Sic habent: Fridericus et Ravenno fratres strenui domicelli de Brenken et castri Wevelsburg, hujusmodi negotium (sacra S. Meinulphi lipsana auferendi conatum) fieri audientes... commotis visceribus, cum subditorum multitudine, velut leones jam privandi catulis, ad monasterium Bodecense concito gradu pervenerunt: optabant namque discrimini mortis se ibidem exponere, quam ecclesiam suam parochialem tam dilecto suo Patrono (S. Meinulpho nimirum) spoliari. Sed, B. Meinulpho nolente, propter suum corpus sanguinem fundi, præfatis domicellis ab incolis villæ Bodecensis intimatur, quod B. Meinulphi corpus nequaquam adversæ partes possent invenire: quapropter iidem domicelli, viri prudentes, magis pacem inquirentes, quam movere lites, montem Staelburg, quo venerant, reascendunt, et in cacumine ipsius, quo usque præpositus absque*

reli-

AUCTORE
C. B.

reliquis cum suis a monasterio per vallem versus Paderbornam declinaverat, diu substiterunt; quo facto, præmemorati domicelli nolentes, B. Meinulphi corpus ad ablationis periculum in sua desolata ecclesia diutius permanere, descensum montis petunt, et ecclesiam Bøddecensem ingredientes, præfatum sacrum corpus cum omni reverentia, prout decuit, tollunt, et eum, qui pridem religiosus fuit, secum ducentes ad castrum contulerunt. O ex quam magno desiderio hujusmodi sacræ reliquiæ ad antedictum castrum deportatæ fuerunt! Videlicet, ut in illo conservate non deportarentur ab adversariis, qui eas auferre laborabant.

ab hujus incolis, divinitus hinc se punitos ratis, ad monasterium Budicense referuntur,

402 Sed quia B. Meinulphum non delectabat easdem suas reliquias ibidem in castro aliquamdiu permanere, necessarium erat, aliquod fieri signum, per quod Castrenses compulsi prædictas reliquias ad proprium reducerent monasterium. Contigit ergo, quod eodem tempore et loco duodecim porci unius ibidem castellani, cujus nomen Ravenna erat, furibundiam incurrentes interirent; ex quo facto castrenses videntes, manum Domini super se in malum aggravatam, cito prædictam arcam cum suis sacræ reliquiis ad monasterium B. Meinulphi remiserunt, quem admodum viri Azotii fecerunt; hi namque, quando propter arcam, ipsa a foris adductam, viderunt plagam super se, dixerunt: « Non » maneat arca Dei Israël apud nos, quoniam » dura manus ejus venit super nos. » Etiam quod supradicta mortis plaga propter præsentiam sacrarum reliquiarum in antedicto castro existentium fuit, ex hoc cognosci potest; nam quam cito eadem sacræ reliquiæ ad præmemoratum monasterium delatæ fuerunt, non solum prænominata mortis plaga cessavit, verum etiam omnia cum jucunda rerum prosperitate inhabitantibus idem castrum arridebant. Hæc Joannes Probus, mox præterea adjungens, ex ea, quam præmisit, narratione liquido patere, S. Meinulphum tunc noluisse, ut sacra sua lipsana e Budicensi, quam exstruxerat, ecclesia, ut in statum maxime miserandum prolapsa, tollerentur. Verum, quoquo modo res hæc habeat, divina benignitate haud ita multo post factum est, ut canonici Regulares, a quibus tandem sacer ille locus, Sancti nostri reliquiis asservandis destinatus, contento studio ac labore fuit instauratus, sanctimonialibus fuerint in monasterio Budicensi substituti; quod qui acciderit, ex ordine nunc expono.

quod Wilhelmus Paderbornensis episcopus, dato,

403 Diæcesis Paderbornensis clericus, e Wilhelmi electi ac confirmati Paderbornensis episcopi domesticis, ad Benthemiense S. Mariæ canonicorum Regularium cœnobium dicerat, cumque ab his officiosissime humanissimeque fuisset exceptus, ad dominum suum reversus, religiosorum illorum virorum hospitalitatem, innocentissimos mores vitæque sanctitatem summopere laudavit, plurimumque, ut in diæcesim suam canonicos Regulares induceret, episcopum est hortatus. Placuit huic consilium, cumque rei exsequendæ aptum ei visum fuisset collapsum Budicense cœnobium, religiosum ac devotum dominum Joannes Wael aut, ut alii scribunt, de Wale aut etiam Weil, monasterii S. Laurentii prope Zwollas canonicorum Regularium Priorem, quorum summum vitæ rigorem religiosamque disciplinam aliunde habebat compertam, datis litteris anno 1408 ad se evocat, monasterium Budicense lustraturum mitti, rogatque, ut id instaurandum canonicisque Regularibus deinceps possidendum ac incolendum acci-

piat, cumque ægre prior, quod miserando nimis in statu monasterium invenerat, episcopo tandem assensisset, illud hic, a Walburge de Walde Bodecensi abbatissa sub pensionis annuæ ei pendendæ onere sibi jam ipso anno 1408 resignatum, anno proxime sequenti, 17 mensis Julii, in eundem reverendum dominum de Wale, Zwollis tandem, quo interim, re nondum omnino inter episcopum aliosque, ad quos spectabat, confecta, concesserat, post novem menses reversum, publico instrumento seu privilegio transcribit, uti nos docent in Monumentis Paderbornensibus pag. 223 Ferdinandus Paderbornensis episcopus, Joannes Probus in Chronico Budicensi parte 1, cap. 3, Opusculi Ms. num. 98 et 100 hic iterum laudati auctor ac tandem etiam in Cosmodromio ætate 6, cap. 90 Gobelinus Persona, ibidem etiam exhibens, prout ipsemet eam concepit, privilegii seu instrumenti partem, quo a sanctimonialibus in canonicos Regulares seu, si maxis, in Joannem de Wale, Zwollensium canonicorum Regularium Priorem, monasterium Budicense transtulit Wilhelmus, Paderbornensis episcopus. Illam vel idcirco, quod omnia, quæ supra de miserando Budicensi monasterii statu dicta sunt, egregie confirmet, integram E

404 Hisce a Gobelino Persona loco cit. exhibetur verbis: Wilhelmus de Monte, electus Paderbornensis et confirmatus, ad perpetuam rei memoriam. Quamvis Domini est terra et plenitudo ejus, certa tamen loca pro cultu frequentiori suæ majestatis singularibus signorum indicis plerumque consecrare consuevit, quæ quanto majoris corporis negliguntur incuria, tanto majori negligentes ipsi rei Dei redduntur injuria: qui rursus a Deo neglecti, et in desideria cordis sui traditi, nonnunquam sic in vanitatibus suis evanescent, quod loca et personæ, divinæ justitiæ dispensante secreto, contractatione mutua tabescentes, ipsa cum personis loca vilescunt. Et quia devitiis a tramite veritatis veritas dicit: Regnum Dei auferetur a vobis, et dabitur genti, facienti fructus, ad honorem nominis divini plurimum cedere non ambigimus, si vepribus et spinis ab agro Dominico funditus extirpatis, loca sancta inhabitantium culpa in despectionem deducta, novellis olivarum, quas in circuito mense divinæ constitutas Propheta commemorat, studuerimus fecundare. Cum igitur monasterium in villa Bodeken, nostræ diæcesis, quondam ab almo Christi confessore sancto Meinolfo diacono, juxta sæculi fastum viro nobili, quem inclitæ memoriæ Karolus Magnus, tunc rex Francorum et postea Romanorum imperator, postquam gentem Saxonum Occidentalium fidei Christianæ jugo subjecit, de sacro fonte levavit, pro congregatione feminarum, quæ Canonice Sæculares appellantur, singulari quodam divino miraculo prævento, quod admodum veterum litterarum testimonio didicimus, fundatum, partim negligentia, partim casibus fortuitis et malo statu patriæ incurrentibus, sic penitus desolatum esse conspicitur, quod ex omnibus ipsius ædificiis ipsa ecclesia, plus tamen, fimo et immundicia ejus testantibus, pro receptaculo bestiarum, quam pro Domini cultus exhibitione in parte reformata et in capellis, eidem ecclesiæ quondam annexis, nunc vero dirutis, immo super ipsa altaria capellarum, sicut in saltu virgulta succrescunt, unde tam canonice, quam rector curiæ, ac etiam clerici ceteri, sola abbatissa ibidem in tugurio rusticano degente, terram

A terram fructiferam, tamquam eis versam in salsuginem, abhorrentes, locum ipsum dudum reliquerat.

Privilegio,
in canonicos
Regulares

405 Nos ad loci supradicti reformationem, pro divini cultus restauratione, pietate curæ pastoralis allecti, intensis desiderii aspirantes, ne ficulnea infructuosa rursus terram perniciosius occupet, eundem locum, malitia temporis, loci qualitate et sexus fragilitate pensatis, non sub hujusmodi canonicarum secularium statu, quem Sedes Apostolica approbare non dignatur, sed sub certæ, per eandem approbatæ, religionis titulo, cujus professores sexus virilis non solum carne, sed et adversitatis turbo non terret, nec arrisus fallacis fortunæ dissolvit, decrevimus reformare. Hinc est, quod, abbatissa, canonicis et rectore parochiali, ceterisque ecclesiastici juris in ipso loco sibi quicquam vendicantibus supradictis ad nostram vocatis præsentiam, de loci prædicti lamentabili desolatione, non sine sua culpa ad tantum progressa dispendium, et de ipsius reformatione religiosa per nos concepta, traductu diligenti præhabito cum eisdem abbatissa primum ipsius abbatia dignitatem, deinde canonicæ, dehinc rector parochialis et demum beneficiati cæteri canonicatus et præbendæ, ecclesiam cum cura ipsarum, et beneficia ecclesiastica, ac omne jus, quod eis et eorum cuilibet, in præmissis, aut aliquo præmissorum, prout ad eos, et eorum quemlibet conjunctim et divisim spectabant, in manibus nostris communiter et divisim sponte resignarunt.

406 Nos igitur hujusmodi resignationes admittentes, recipientes, ratas et gratas habentes, cum honorabilibus viris, dominis, Præposito et capitulo ecclesiæ nostræ Paderbornensis prædictæ, tractatu capitulari et matura deliberatione præhabitis, abbatiam, ecclesiam et monasterium sic, ut præmissum est, in manibus nostris resignata, cum omnibus prærogativis, privilegiis, libertatibus, immunitatibus, bonis et rebus mobilibus, terris, agris cultis, pratis, pascuis, silvis, aquis aquarum decursibus, viis et inviis, ac pertinentiis eorundem universis honorabili viro, Joanni Weil, Priori monasterii in Swollis, Trajectensis diocesis, tradimus, concedimus et assignamus per præsentem, ita quod, ipsa ecclesia ac monasterio supradictis, prout ei facultas suppetit, reformatis, congregationem convenientem virorum Deo devotorum canonicorum, videlicet Regularium, religioni sui monasterii in Swollis supradicti conformium, juxta ejusdem religionis exigentiam ibidem instituat, præsertim cum sanctus Meinolphus, ejusdem monasterii fundator supradictus, religionis illius creditur fuisse professor. Ita habet laudati Privilegii seu litterarum, in quibus ad canonicos Regulares translatus fuit Budicense sanctimonialium monasterium, producta a Gobelino in Cosmodromio loco cit. pars; etsi autem litteras illas integras, e Ms. Budicensi depromptas, penes me habeam, dandam tamen hic duntaxat partem jam recitatam duxi, quod hæc, quæ illæ ad institutum nostrum spectantia continent, omnia accurate exhibeat. Verum, quod loco cit. subdit Gobelinus, privilegii seu litterarum concessionem mense Maio factam, erroneum apparet. Etenim Ferdinandus Paderbornensis episcopus in Monument. Paderborn. pag. 223 monasterium Budicense decima septima Julii die in Joannem Wael seu in canonicos Regulares transcriptum notat, litterarumque, quibus id fa-

transcribit

ctum est, exemplar, penes me exstans, præter annum 1409, de quo inter convenit, eandem hanc Julii diem præfert, ut sane tunc, non autem mense Maio, Privilegii seu litterarum concessio, ac proinde etiam, utpote per hanc facta, monasterii Budicensis ad canonicos Regulares translatio verosimillime, ne dicam indubie, acciderit; quæ qui simul cultui S. Meinulphi, in eodem monasterio aut penitus intermisso, aut certe non parum imminuto, instaurationem attulerit, § sequens aperiet.

AUCTORE
C. B.

§ VIII. Sancti reliquiæ translatae populoque exhibitæ, cultus ejus apud Regulares Budicenses canonicos.

Hebdomadæ vix sex a transcripto in Joannem de Wale, Swollensium canonicorum Regularium Priorem, Budicensi monasterio erant elapsæ, cum hoc ille evocatis aliquot ad se e Swollensium cenobio canonicis incolendum instaurationemque commisit. Atque hi quidem, in novum hoc domicilium ipso S. Joannis Baptistæ Decollationis festo seu 29 Augusti die inducti, alacritate non mediocri opus statim sunt aggressi; etsi autem monasterii sibi traditi ædificia omnia propemodum collapsa aut etiam destructa invenirent, hæcque omnia aut a fundamentis denuo erigere aut certe instaurationem, rem cernerent multis difficultatibus implexam, animam tamen minime despondentes, felici labores suos exitu coronandos, spem conceperunt partim e sacro, quod in ecclesia instaurationem penes se habebant, S. Meinulphi corpore, partim e supra narratis, quibus hic Budicæ ædificandum monasterium dilexisset, visionibus divinitus oblatis; quod enim S. Meinolphus (adi num. 66 et seq.) in loco, quo monasterium Budicense condidit, primo cervas instabiles, postea vero cervum quiescentem vidisset, monasterii a canonissis, quantum ad sexum instabilibus, ad canonicos Regulares translationem a Deo, qui proinde susceptum ab iis opus fortunaturus esset, præsignificatam fuisse, in animum induverant.

Monasterii
Budicensis
instauratione:
felicem operis
E

408 Opusculi Ms., cujus num. 20 et seq. data notitia, auctor, qui et ipse canonicus Regularis verosimillime fuit, sic loquitur: Quemadmodum juxta traditionem illorum, qui nobis de Vita et Miraculis sancti Meinulphi (vide Sigewardum in Vita num. 14) scripta reliquerunt, ipse per cervas feminas in loco illo (Budicensi vico) instituendas, et per cervum Christum loci defensorem visionum admonitione prædictarum (quibus scilicet S. Meinolpho primo cervarum, ac dein cervi species fuerat objecta) sibi designari crederat, sic nos, rerum experientia jam planius edocti, quid amplius per easdem visiones Providentia Divina portendi vulerit, possumus explicare. Cervæ quidem motibus instabiles, prius visæ, dum jam locum reliquerant, cervus signum crucis bajulans apparuit. Sic postquam locum istum (monasterium Budicense) feminæ naturæ suæ instinctu instabiles, hujus sancti Viri (Meinulphi nimirum) venerari negligentes merita, dereliquerant, virilis sexus spiritus instinctu stabilis, laudare Dominum in Sanctis suis habilis, Christum sequens sub onere Crucis, in eodem loco jam successit feminis. Similia etiam habet in Budicensi Chronico part. 1, cap.

F
exitum unde
sibi spondere-
runt canonici
Regulares.